M.A. Semester -IV Examination, 2015
Sanskrit
Paper : XVI
(Indian Philosophy Group)

Time : Three Hours **Full Marks : 40**

Questions are of value as indicated in the margin

1. अधोनिगदितयोः सन्दर्भयोरेकः व्याख्येयः– 5

(क) पश्वादिभिश्चाविशेषात्।

(ख) कथं पुनः प्रत्यगात्मन्यविषयेऽध्यासो विषयतद्धर्माणाम्?

2. अध्यासस्य लक्षणं वैशद्येन निरूप्यताम्। तल्लक्षणे कीदृशः ख्यातिवाद उपन्यस्तः– सम्यगालोच्यताम्। 10

अथवा

ब्रह्मणः जगत्कारणत्वं कथं प्रदर्शितं ब्रह्मसूत्रकारेण? शांकरभाष्यदर्शितदिशा सम्यक् प्रतिपाद्यताम्।

3. अधोलिखितयोरेका पङ्क्तिर्व्याख्येया– 5

(क) ब्रह्मण इति कर्मणि षष्ठी न शेषे।

(ख) अथवा यथोक्तम् ऋग्वेदादिशास्त्रं योनिः कारणं प्रमाणमस्य ब्रह्मणः यथावत्स्वरूपाधिगमे।

4. 'तथैव धर्मविचारोऽपि कर्तव्य इति पश्यतु भवान्'– 10

कस्य मतमिदम्? कोऽत्र प्रसङ्गः? पूर्वपक्षमतमुल्लिख्य वैशद्येन आलोच्यताम्।

अथवा

का नाम सप्तधानुपपत्तिः? यथेच्छमुपपत्तिद्वयं श्रीभाष्यमनुसृत्य सम्यङ् निरूपणीयम्।

5. पङ्क्तिद्वयं व्याख्येयम्– 5×2=10

(क) अध्ययनं च स्वाध्यायसंस्कारः।

(ख) सेयं स्मृतिर्दर्शनरूपा प्रतिपादिता।

(ग) श्रुतिशिरसि विदीप्ते ब्रह्मणि श्रीनिवासे।
भवतु मम परस्मिन् शेमुषी भक्तिरूपा।

(घ) वाक्यार्थज्ञानोपयोगीनि च श्रवणमनननिदिध्यासनानि।